

Аналітичний центр «Нова Економіка»

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

**СУЧАСНІ НАУКОВІ ПОГЛЯДИ
НА МОДЕРНІЗАЦІЮ, ІННОВАЦІЙНІ
ТЕХНОЛОГІЇ ТА ФІНАНСОВІ ПРОЦЕСИ**

29 червня 2019 року

Київ
2019

СЕКЦІЯ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Грущинська Н. М.

доктор економічних наук,
завідувач кафедри публічного управління та адміністрування

*Навчально-науковий інститут неперервної освіти
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна*

ГЕОЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕВАГИ ПРИ РОЗШИРЕННІ БІЗНЕСУ

Місце країни в міжнародному поділі праці обумовлюється наявними факторами виробництва та ефективністю їх використання. Надмірна спеціалізація країни на виробництві кількох видів продукції, може ставити її господарство в залежність від коливань кон'юнктури світового ринку, разом з тим, така відносна спеціалізація передбачає широке використання переваг країни. Участь країни в міжнародних економічних процесах обумовлюється рівнем технологічного розвитку, роллю країни в охороні навколишнього середовища, відтворювальних процесах економіки, направлених на збереження світу, разом з тим, наявність початкових вигідних переваг залишається однозначною перевагою для країни. В Україні ці фактори присутні, під питанням їх частково нераціональне використання, але про це пізніше. Визначення місця країни в геополітичних процесах, її спроможність реагувати на світові події різного характеру та ефективно і безпечно використання своїх переваг обумовлюється принципами зовнішньої політики. Позиціонування країни на міжнародних ринках відбувається, в першу чергу через експорт товарів та послуг, та потребує, принаймні початкової державної підтримки. Саме тому, необхідним є дослідження міжнародних ринків країн, до яких вигідно експортувати, в яких простежується відносний дефіцит тих чи інших товарів, а головне, країн – сприятливих для інвестування, розвитку бізнесу, країн, співпраця з якими лежить в площині принципів економічної безпеки. Аналіз можливий з декількох ракурсів. По-перше, це країни, які мають сприятливі умови для співпраці, створені на державному рівні, а саме, для прикладу, це зони вільної торгівлі, Україною їх укладено 16, які охоплюють 45 країн. Зона вільної торгівлі з Канадою, що включає в себе торгівлю товарами і державні закупівлі та знімає до 98% торговельних обмежень і мит у взаємній торгівлі між двома країнами; Грузією (торгівля товарами), Македонією (торгівля товарами), Чорногорією (торгівля товарами та послугами), країнами Європейської асоціації вільної торгівлі (Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія, Швейцарія). Крім того, український бізнес має

можливість користуватися Генеральною системою преференцій США, в рамках якої передбачено безмитний експорт близько 5000 видів товарів. Зона вільної торгівлі з Ізраїлем укладена в січні 2019 року передбачає скасування ввізних мит на 80 відсотків українських та 70 відсотків ізраїльських промислових товарів. По-друге, країни перспективні для ведення бізнесу та інвестування. Згідно, рейтингу Forbes щодо сприятливості бізнес-клімату і факторів для підприємницької діяльності, перше місце з 153 країн посіла Великобританія (рівень її ВВП зріс на 1,8%, характерно зростання економіки, цін на нерухомість, і в той же час зниження рівня безробіття на 4,3%). Друге місце посідала Нова Зеландія, для якої характерне також активне економічне зростання (темпи зростання ВВП становили 3,6%). США на 11-му місці, Китай та Японія, 66 та 21 місце відповідно. Причинами не лідируючих позицій Китаю є відсутність свободи в торгівлі і фінансових відносинах. Україна зайняла 80-те місце. Відносно сприятливий бізнес-клімат, за оцінкою Forbes, має Польща – 34-е місце, Угорщина – 42-ге, Румунія – 43-тє, Росія – 58, Молдова – 87. Європейські країни, загалом, займають провідні місця з 12 з 20. Найгірші умови ведення бізнесу в африканських країнах, з високими показниками корупції (разом з тим, як це не дивно, деякі з цих ринків мають цікаві перспективи для розвитку електронних валют). Формування рейтингу країн проходить з урахуванням наступних критеріїв: права власності, ступінь впровадження інновацій, рівень оподаткування, технології, рівень корупції, свобода (особиста, торговельна та фінансова), бюрократизм, захищеність інвесторів і т. ін. Високий рівень свободи та конкуренції характерний для економічно розвинутих країн, сприятливих для ведення бізнесу, інвестування, тощо, та є необхідною умовою для зменшення корупції та розвитку суспільства. Економічна свобода пов'язана з високим показником ВВП на душу населення. Згідно Індексу економічної свободи рівень добробуту країн з більш вільними економіками вищий. В першу десятку країн з самими вільними економіками входять: Гонконг, Сінгапур, Австралія, Нова Зеландія, Швейцарія, Канада, Чилі, Маврикій, Данія, США відповідно. Грузія займає 23 місце, Катар – 34, Ізраїль – 35, Бутан – 97, Хорватія – 103, Росія – 153, Україна – 162, Північна Корея – 178. В Україні три показники були оцінені як погіршенні порівняно з минулим роком-право власності, урядова сумлінність та свобода торгівлі. Крім аналізу загальної економічної ситуації, важливим є обґрунтування кон'юнктури ринків, привабливих для інвестора. Загалом, слід підкреслити, що розширення бізнесу на міжнародні ринки обумовлюється рядом факторів, в першу чергу геополітичними тенденціями сучасності, економічним потенціалом країн, логістичними пріоритетами, тощо, та віддзеркалюються в індексах – економічної і політичної свободи, конкурентоспроможності, ведення бізнесу, тощо.